

Viðtalspættir vegna mats á hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra í váttryggingafélögum

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) metur hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra váttryggingafélaga í samræmi við ákvæði laga nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi og reglur nr. 285/2018, um framkvæmd hæfismats forstjóra, stjórnarmanna og starfsmanna sem bera ábyrgð á lykilsstarfssviðum váttryggingafélaga. Viðmiðunarreglur EIOPA-BoS-14/253, um stjórnkerfi váttrygginga útlista nánar kröfu um þekkingu, hæfni og reynslu sem aðilar eiga að búa yfir auk þess sem nánar er kveðið á um hlutverk, ábyrgð og skyldur stjórnarmanna og framkvæmdastjóra í starfsemi váttryggingafélaga. Stjórn ber sameiginlega ábyrgð á starfsemi váttryggingafélags. Það er hins vegar mikilvægt að stjórnarmenn séu sjálfstæðir í hugsun og hafi hæfni til að meta, gagnrýna og hafa eftirlit með ákvarðanatöku í starfsemi váttryggingafélags.

Í viðtali kannar Fjármálaeftirlitið þekkingu, skilning og viðhorf stjórnarmanna varðandi helstu efni sem tengjast hlutverki þeirra og ábyrgð og byggir mat sitt m.a. á upplýsingum sem þar koma fram.

Til glöggvunar á umfangi viðtals þá eru hér að neðan talin upp þau efnisatriði sem koma til með að mynda ramma viðtalsins, þó ekki sé um tæmandi viðtalspætti að ræða. Neðst í skjali þessu má svo finna viðauka með leslista og ítarefni sem unnt er að styðjast við, við undirbúning viðtalsins.

I. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi stjórnarmanna í váttryggingafélögum

1. Váttryggingamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi váttryggingafélaga
- Sérstaða váttryggingafélaga
- Eftirlitsferli Fjármálaeftirlitsins með váttryggingafélögum
- Þekking á starfsemi þess váttryggingafélags sem viðtal snýr að
- Fjárhagsgrundvöllur váttryggingafélaga
- Eigið áhættumat (ORSA)
- Helstu áhættur í starfsemi váttryggingafélaga
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi Fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag váttryggingafélags
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna váttryggingafélaga
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanns
- Helstu verkefni og skyldur stjórnar váttryggingafélaga
- Starfsreglur stjórnar
- Helstu stefnur í starfsemi váttryggingafélaga

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit váttryggingafélaga
- Hlutverk stjórnar í fyrirtækja- og áhættumenningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk stjórnar í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar
- Hlutverk tryggingastærðfræðings

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum váttryggingafélaga
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum váttryggingafélaga
- Helstu aðferðir við mat eigna og skuldbindinga og helstu álitamál sem geta komið upp
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda
- Hlutverk endurskoðunarnefndar

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Sjálfstæði stjórnarmanna
- Óhæði
- Sjálfstæði í hugsun
- Ákvörðunartaka
- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi stjórnarmanns
- Samfélagsleg ábyrgð og umboðsskylda

II. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi framkvæmdastjóra í váttryggingafélögum

1. Váttryggingamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi váttryggingafélaga
- Sérstaða váttryggingafélaga
- Eftirlitsferli Fjármálaeftirlitsins með váttryggingafélögum
- Þekking á starfsemi þess váttryggingafélags sem viðtal snýr að
- Fjárhagsgrundvöllur váttryggingafélaga
- Eigið áhættumat (ORSA)
- Helstu áhættur í starfsemi váttryggingafélaga
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi Fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag váttryggingafélaga
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna og framkvæmdastjóra váttryggingafélaga
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanna
- Hlutverk og ábyrgð framkvæmdastjóra
- Helstu verkefni og skyldur framkvæmdastjóra
- Helstu stefnur í starfsemi váttryggingafélaga

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit váttryggingafélaga
- Hlutverk framkvæmdastjóra í fyrirtækja- og áhættumeningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk framkvæmdastjóra í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum váttryggingafélaga
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum váttryggingafélaga
- Helstu aðferðir við mat eigna og helstu álitamál sem geta komið upp
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda
- Hlutverk endurskoðunarnefndar
- Tryggingafræðileg úttekt og staða

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi framkvæmdastjóra
- Samfélagsleg ábyrgð

VIÐAUKI I

Leslisti

- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 30/2004, um váttryggingarsamninga
- Lög nr. 3/2006, um ársreikninga
- Lög nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi
 - Reglugerð nr. 2015/35/ESB, sbr. reglugerð nr. 940/2018, um gildistöku reglugerðar Evrópusambandsins um váttryggingastarfsemi og váttryggingasamstæður
 - Reglur nr. 285/2018, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra, stjórnarmanna og starfsmanna sem bera ábyrgð á lykilstarfssviðum váttryggingafélaga
 - Reglur nr. 673/2017, um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti váttryggingafélaga
- Lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 745/2019, um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
- Lög nr. 62/2019, um dreifingu váttrygginga
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/253, um stjórnkerfi váttryggingafélaga
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/259, um eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA)
- Almenn viðmið og aðferðafræði vegna eftirlitsferlis Fjármálaeftirlitsins með váttryggingafélögum

Ítarefni

- Stjórnsýslulög nr. 37/1993
- Lög nr. 2/1995, um hlutafélög
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
 - Reglugerð nr. 562/2001, um samráðsnefnd eftirlitsskyldra aðila
 - Reglugerð nr. 397/2010, um beitingu dagsekta og févítis í opinberu eftirliti með fjármálastarfsemi
 - Reglur nr. 326/2019, um heimild Fjármálaeftirlitsins til að ljúka máli með sátt
- Lög nr. 99/1999, um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
 - Gjaldskrá Seðlabanka Íslands vegna sértækra aðgerða Fjármálaeftirlitsins nr. 321/2020
- Lög nr. 33/2005, um fjarsölu á fjármálaþjónustu
- Lög nr. 3/2006, um ársreikninga
 - Viðeigandi alþjóðlegir reikningsskilastaðlar
- Lög nr. 108/2007, um verðbréfavíðskipti
 - Reglugerð nr. 630/2005, um innherjaupplýsingar og markaðssvik
 - Reglugerð nr. 995/2007, um fjárfestavernd og víðskipti fjármálafyrirtækja
 - Reglur nr. 1050/2012, um meðferð innherjaupplýsinga og víðskipti innherja
- Lög nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi
 - Reglugerð nr. 424/2008, um lögmæltar ökutækjatrýggingar
 - Reglugerð nr. 926/2010, um innleiðingu reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 267/2010 frá 24. mars 2010 um beitingu 3. mgr. 101. gr. sáttmálans gagnvart tilteknum flokkum samninga, ákvarðana og samstilltra aðgerða á sviði váttrygginga
 - Reglugerð nr. 510/2017, um réttaraðstoðarváttryggingar
 - Reglugerð nr. 1077/2017, um áhættulausan vaxtaferil vegna núvirðingar á váttryggingaskuld
 - Reglugerð nr. 940/2018, um gildistöku reglugerða Evrópusambandsins um váttryggingastarfsemi og váttryggingasamstæður
 - Reglugerð 984/2019, um tæknilega framkvæmdarstaðla varðandi málsmeðferðarreglur sem Fjármálaeftirlitið skal fylgja við samþykki á umsókn um aðlögun vegna samræmingar
 - Reglugerð nr. 120/2020, um sniðmát og birtingu Fjármálaeftirlitsins á sértækum upplýsingum samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi
 - Reglur nr. 236/2011, um skráningu váttryggingaumboðsmanns
 - Reglur nr. 165/2014, um viðbótareftirlit með fjármálasamsteypum
 - Reglur nr. 689/2018, um tæknilega framkvæmdarstaðla er varða samræmdar útreikningsforsendur staðalreglunnar

FJÁRMÁLAEFTIRLIT

- Reglur nr. 690/2018, um tæknilega framkvæmdarstaðla er varða verklag sem fylgja skal við mat á láns hæfismati utanaðkomandi aðila
- Reglur nr. 1090/2018, um váttryggingafélög sem undanþegin eru tilteknum ákvæðum laga um váttryggingastarfsemi
- Reglur nr. 1091/2018, um tæknilega framkvæmdarstaðla er varða málsmeðferðarreglur vegna stofnunar félags með sérstakan tilgang, fyrir samstarf og upplýsingaskipti milli eftirlitsyfirvalda og form og sniðmát fyrir gögn
- Reglur nr. 230/2019, um tæknilega framkvæmdarstaðla er varða samræmdar forsendur staðalreglunnar við útreikning á gjaldþolskröfu váttryggingafélaga
- Reglur nr. 480/2019, um tæknilegar upplýsingar fyrir útreikning á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli
- Reglur nr. 657/2019, um tæknilega framkvæmdarstaðla varðandi ferlið vegna umsóknar til að nota eigið líkan samstæðu
- Reglur nr. 1365/2019, um tæknilega framkvæmdarstaðla er varða verklag, framsetningu og sniðmát fyrir skýrslu váttryggingafélaga um gjaldþol og fjárhagslega stöðu
- Lög nr. 60/2017, um váttryggingasamstæður
- Lög nr. 61/2017, um viðbótareftirlit með fjármálasamsteypum
- Lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 811/2008, um einstaklinga í áhættuhópi vegna stjórnmalalegra tengsla með tilliti til aðgerða gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 175/2016, um meðhöndlun tilkynningar um ætlað peningaþvætti eða fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 70/2019, um upplýsingar sem fylgja skulu við millifærslu fjármuna vegna aðgerða gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 71/2019, um áhættusöm þriðju lönd vegna aðgerða gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 545/2019, um áhættumat vegna peningaþvættis og fjármögnunar hryðjuverka
- Lög nr. 64/2019, um frystingu fjármuna og skráningu aðila á lista yfir þvingunaraðgerðir í tengslum við fjármögnun hryðjuverka og útbreiðslu gereyðingarvopna
- Lög nr. 94/2019, um endurskoðendur og endurskoðun
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/12/069, um meðhöndlun kvartana af hálfu váttryggingafélaga
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/13/164, um meðhöndlun kvartana af hálfu váttryggingamiðlara
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/166, um mat á váttryggingaskuld
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/167, um stuðningsgjaldþol
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/168, um flokkun gjaldþolsliða
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/169, um varða sjóði
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/170, um hlutdeildarfélag og önnur tengd félag
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/171, um aðferð við gegnumhorf
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/172, um grunnáhættu
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/173, um beitingu endurtryggingaverndar vegna váttryggingaáhættu
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/174, um markaðs- og mótaðilaáhættu
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/175, um líftryggingaráhættu
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/176, um hamfaraáhættu heilsutrygginga
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/177, um frestaðan skatt
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/14/181, um gjaldþol váttryggingasamstæðu
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/15/109, um gagnaskil og gagnsæi
- EES viðmiðunarreglur EIOPA/15/113, um mat á eignum og skuldbindingum, öðrum en váttryggingaskyld
- EES viðmiðunarreglur JC/GL/2016/01, um virka eignarhluti á fjármálamarkaði
- EES viðmiðunarreglur JC/GL/2017/16, varðandi ráðstafanir sem greiðsluþjónustuveitendur ættu að grípa til vegna upplýsinga sem vantar eða ófullkominna upplýsinga
- EES viðmiðunarreglur JC/GL/2017/37, um einfaldaða og aukna áreiðanleikakönnun og þætti sem lána- og fjármálastofnanir skulu líta til við mat á hættu á peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka í tengslum við einstaka viðskiptasambönd og einstök viðskipti
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 3/2002, um rétt tjonþola til bótagreiðslu með fyrirvara
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 5/2002, um bónusreglur váttryggjenda í lögboðnum ökutækjetryggingum

FJÁRMÁLAÆFTIRLIT

- Leiðbeinandi tilmæli nr. 3/2007, um starfshætti váttryggingasölumanna, váttryggingamiðlara, váttryggingaumboðsmanna og váttryggingafélaga
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 3/2010, um hæfi lykilstarfsmanna
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 2/2012 um framkvæmd reglna nr. 1050/2012, um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 6/2014, um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 4/2015, um samskipti Fjármálaeftirlitsins og ytri endurskoðenda eftirlitsskyldra aðila sem jafnframt eru einingar tengdar almannahagsmunum
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 1/2019, vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 2/2019, um hugtakanotkun og skýringar í ársreikningum váttryggingafélaga
- Spurt og svarað/túlkunar á heimasíðu Fjármálaeftirlitsins
- Siðfræði og samfélagsábyrgð eftir Øyvind Kvalnes

Uppfært 5. maí 2020